[2024] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 2024 ਆਈ ਏਨ ਐਸ ਸੀ 278

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਸ਼ਿਲਪਾ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1565-1567)

05 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.ਜੇ]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973-ਧਾਰਾ 482-ਕੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਝੂਠੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ:

ਹੋਲਡ: ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ - ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇਸ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਪੱਤੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਵਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਹੋਇਆ - ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ 1992 ਸਪ. (1) ਐਸ ਸੀ ਸੀ 335, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕੁਦਰਤ' ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ 'ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਦੇ ਤੌਰ' 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 6,9,11,12)

ਲੇਖਕ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973. 482 ਕੀ ਮਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ, ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

ਹੋਲਡ: ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਡ, 1959 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਖੋਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ - ਟਾਈਟਲ ਸਿਰਫ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 7]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ [1990] ਸਪਲਾਈ. 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 259 (1992) ਸ੍ਪ. (1) ਐਸ ਸੀ ਸੀ 335; ਮੁਹੰਮਦ. ਇਬਰਾਹਿਮ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [2009] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1254: (2009) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 751 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਡ, 1959।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ: ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ; ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ; ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ; ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ; ਸਿਵਲ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ; ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1565- 1567

2015 ਦੇ ਏਮ ਸੀ ਆਰ ਸੀ ਨੰਬਰ 6972, 6981 ਅਤੇ 7663 ਵਿੱਚ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਐਮਪੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 14.01.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਪਦਮੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਰਾਜ਼ਦਾਨ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਕਾਯਸ਼ ਬੇਗ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤ੍ਰੇਈ ਜਗਤ ਜੋਸ਼ੀ, ਅਸਤੀਕ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਕਾਂਕਸ਼ਾ ਤੋਮਰ, ਅਰਘਾ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਜਸਵਿਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਬੀ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਮਾਨ ਅਰੋੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੀਸ਼ਾ ਭਾਟੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ

ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ("ਉਚ ਅਦਾਲਤ") ਦੁਆਰਾ 2015 ਦੇ ਫੁਟਕਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ (i) 6972 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 14.01.2016 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ; (ii) 2015 ਦਾ 6981; ਅਤੇ (iii) 2015 ਦਾ 7663, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ("ਸੀਆਰਪੀਸੀ") ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (i) 2015 ਦੀ 551 ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 25.07.2015 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। PS ਖਾਟੇਗਾਂਵ, ਦੇਵਾਸ ("ਐਫਆਈਆਰ") ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, 1860 ("ਆਈ ਪੀ ਸੀ " ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 466, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120B ਦੇ ਅਧੀਨ); ਅਤੇ (ii) ਅਪਰਾਧੀ

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ("ਇੰਪੱਗਡ ਆਰਡਰ")।

ਅਸਲ ਪਿਛੋਕੜ

2. ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮਝ ਲਈ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

2.1 ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਖਾਟੇਗਾਓਂ ("ਮੂਲ ਮੁਦਈ") ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਸਬਾ ਖਾਟੇਗਾਂਵ, ਦੇਵਾਸ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ("ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ") ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਪਛਾਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰੀਵ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 1988 ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨੰਬਰ 114ਏ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਬਜੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੇਵਾਸ ("ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ") ("ਸਿਵਲ ਸੂਟ") ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 23.01.1991 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ("ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਡਿਕਰੀ") ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

2.2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਭਾਵ, 1991 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 102 ਨੂੰ ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ("ਅਪੀਲ") ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 07.04.1998 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋਲਕਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ("ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਆਰਡਰ") ਦਾ। ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ,

2005 ਦੇ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ("ਐਲ ਪੀ ਏ") ਨੰਬਰ 357 ਦੁਆਰਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਆਰਡਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ 07.09.2005 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.3 ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 17.02.2015 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਖਾਟੇਗਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ 11 (11) ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੂਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ੂਲ ਜ਼ਮੀਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਵ, (i) ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ; (ii) ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮਿਤੀ 21.06.2010 ਦੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ; ਅਤੇ (iii) ਕੁਝ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 25.07.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਖਾਟੇਗਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ("ਸ਼ਿਕਾਇਤ") ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2.4 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅੱਗੇ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 22 (22) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ (ਵਾਂ) ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਮਪਗਡ ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਪਰੇਟਿਵ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"05. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਚਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 90 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [(2009) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 751], ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ [(2009) 15 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 429], ਰਾਜੀਬ ਰੰਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਆਰ ਵਿਜੇਕੁਮਾਰ [(2005) 1 ਐਸਸੀਸੀ 513], ਮਿਸਟਰ ਸਟੀਫਨ ਵੀ. ਗੋਮਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [2015 (II) ਏਮ ਪੀ ਡਬਲਯੂ ਏਨ 149], ਸਾਵਿਤਰੀ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ ਆਈ ਆਰ 2015 ਐਸ ਸੀ 2501], ਏ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੀ ਡੀ ਆਰ) .) ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਰਾਜ 2015 (3) ਜੇਐਲਜੇ 213 ਅਤੇ ਚੰਦਰਨ ਰਤਨਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ. ਕੇਸੀ ਪਲਾਨੀਸਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2013 (6) ਐਸ ਸੀ ਸੀ 740] ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

06. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਨੇ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ।

07. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ੁਲਮ, ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਮਾਮਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਨੀਤ ਗੁਪਲੇ ਵੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਨਿਲ ਤ੍ਰਿਲੋਕਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 2008 (11) ਐਸ ਜੀ 670 ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

2.5 ਸਟੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਗਏ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਐਪੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

2.6 ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਡ, 1959 ('ਕੋਡਰ) ਦੀ ਧਾਰਾ 248 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਈ. ਕੁਝ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਖਾਟੇਗਾਂਵ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੋਰੇਸਾਈਡ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ (1) ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਕਾਟੇਗਾਓਂ) ਉਪ ਮੰਡਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ (ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ , ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 3140/2019/ਦੇਵਾਸ/ਆਰ ਨੂੰ ਪਲੇਵਨਿਊ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। , ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 28.10.2018 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ("ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਆਰਡਰ)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਲ ਡੀ ਦੁਆਰਾ 02.09.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪ-ਮੰਡਲ ਦਫ਼ਤਰ, ਕਾਟੇਗਾਓਂ, ਦੇਵਾਸ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ 'ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ (ਐਸ.ਡੀ.ਓ. ਆਰਡਰ) ਵਿੱਚ 'ਅਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਆਰਡਰ; ਅਤੇ (1) ਏਸ ਡੀ ਓ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਮਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਵਿਵਾਦ

3. ਸ਼੍ਰੀ ਪਦਮੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਰਥਾਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ:

3.1 ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਭਾਵ, ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ; ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਕਸਦਾਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਘਿਨਾਉਣੇ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ। ਜਦਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ. ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰੀਵ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ।

3.2 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੱਕ ਸੰਜੀਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।).

3.3 ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ

3.4 ਅੰਤਰੀਵ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਟ ਸੰਪੱਤੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ.

3.5 ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ ਹੁਣ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸੂਟ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ.ਓ.

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਖੋਜ

4 ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ; ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ?

5. ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੂਚਕ ਵਜੋਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ। 1992 ਸਪ. (1) ਐਸ ਸੀ ਸੀ 335 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"102. ਅਧਿਆਇ XIV ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 228 ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਟੀਕ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚਲੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਗਿਣਤੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਸੰਹਿਤਾ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(7) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
103. ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ; ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਮਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਜਾਂ ਮਜ਼ਾਕ।"

6. ਅਸੀਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਸਲ ਮੁਦਈ ਯਾਨੀ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਖਾਟੇਗਾਂਵ ਦੁਆਰਾ 2 (ਦੋ) ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਡਿਕਰੀ ਰਾਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

7. ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲੀਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉਸ ਟਾਈਟਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁਣ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਤਿੱਖਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਲੀਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਖੋਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲ ਕੀਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਲੀਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਭਰੋਸਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਭਾਵ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੂਟ ਜਾਇਦਾਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਉੱਚਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕੇਤਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ।

10. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਦੀਵਾਨੀ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਬਰਾਹਿਮ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2009) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 751, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

"8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜੁਰਮ ਦਾ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਬਾਹਰੋਂ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਦੇਖੋ ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. 2000) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 636: 2000 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਸੀ ਆਰ ਆਈ) 513) ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਏਨ ਈ ਪੀ ਸੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ [(2006) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 736: (2006) 3.

ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਸੀ ਆਰ) 188)ਆਓ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ।"

11. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ- ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕੁਦਰਤ' ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ 'ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ' ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਵਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਅਰਥਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੂਪਾਂਤਰ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਝਗੜਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਥਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ

12. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਮਪਗਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਾਵ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ 25.07.2015 ਦੀ 25.07.2015 ਦੀ ਪੀ ਐਸ ਖਾਟੇਗਾਓਂ, ਦੇਵਾਸ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਨੰਬਰ 551 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਮਪੱਗਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ) 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਗੌਰਵ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਐਸੋਸੀਏਟ ਐਡੀਟਰ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ: ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਬ੍ਰ. ਐਡਵ.)

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler